

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавне здравствене установе Дом здравља Фоча
за период 01.01-31.12.2021. године**

Број: РВ073-22

Бања Лука, 23.11.2022. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	5
	Извјештај о ревизији усклађености.....	5
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	7
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	9
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)	10
	1. Увод.....	10
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	10
	4. Набавке.....	13
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	14
	6. Финансијски извјештаји.....	14
	6.1. Биланс успјеха	14
	6.1.1. Приходи.....	15
	6.1.2. Расходи	16
	6.1.3. Финансијски резултат.....	17
	6.2. Биланс стања.....	17
	6.2.1. Актива	18
	6.2.2. Пасива.....	20
	6.2.3. Ванбилансна евиденција	23
	6.3. Биланс токова готовине	23
	6.4. Временска неограниченост пословања	23
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	24
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје	24

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавне установе Дом здравља Фоча који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају са стањем на дан 31. децембар 2021. године; Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду и Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, финансијски извјештаји Јавне установе Дом здравља Фоча, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2021. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 -2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2021. године није извршен у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер дио нефинансијске и финансијске имовине није пописан (члан 4.), извјештаји пописних комисија не садрже упоредни преглед стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза (члан 20.), а Одлуку о резултатима пописа имовине и обавеза није донио надлежни орган установе (члан 21.).

Као што је наведено под тачком 6.1.2. извјештаја:

Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми и нераспоређени добитак текуће године мање су исказани за 4.579 КМ, а трошкови осталог материјала више за наведени износ, јер су капитална улагања, извршена у објекат који је Дому здравља дат на кориштење, евидентирана на расходима, што није у складу са чланом 4. став (11) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.2. извјештаја:

Губитак изнад висине капитала у ранијим годинама и нераспоређени добитак текуће године, мање су исказани за износ од 10.932 КМ, јер је приликом сачињавања обрасца Биланс стања, извршено пребијање наведених позиција, односно за износ

нераспоређене добити која није исказана, умањена је позиција губитка ранијих година изнад висине капитала, што није у складу са чланом 6. став (1) Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге и друга правна лица и предузетнике и параграфом 32. МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.1. извјештаја:

Вриједност постројења и опреме више је исказана за 45.249 КМ, дугорочно разграничени приходи за износ од 21.391 КМ (по основу дониране опреме), а мање је исказан губитак ранијих година изнад висине капитала у најмањем износу за 23.858 КМ, јер за дио опреме, чија је садашња вриједност мања од износа годишње амортизације за исту, није вршен обрачун амортизације, што није у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема и чланом 49. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈЗУ Дом здравља Фоча.

Као што је наведено под тачком 6.2.2.3. извјештаја:

Остале дугорочне обавезе су више исказане за износ од 797.218 КМ, а остале краткорочне обавезе мање за исти износ, јер на дан биланса, дио дугорочних обавеза по основу Репрограма закљученог са Министарством финансија Републике Српске, које су доспјеле за плаћање, нису класификоване по рочности, што није у складу са чланом 30. став (1) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Обавезе по основу камата и губитак ранијих година изнад висине капитала мање су исказани у најмањем износу за 949.483 КМ, јер камате по основу рјешења Министарства финансија Републике Српске о одложеном плаћању пореског дуга, нису евидентирани, што није у складу са параграфом 8. МРС 23 - Трошкови позајмљивања и чланом 21. став (2) и 34. став (1. и 2.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.2.3. извјештаја:

Позиције ванбилансне евиденције су више исказане за износ од 8.211.785 КМ, јер су истим обухваћени пословни догађаји који нису предмет евидентирања у ванбилансној евиденцији, што није у складу са чланом 62. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачкама 6.4 и 6.6. извјештаја:

У Напоменама уз финансијске извјештаје нису објелодањене информације у вези сталности пословања, што није у складу са захтјевима параграфа 25. МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја. Такође, исте не садрже информације о основама за вредновање и примијењеним рачуноводственим политикама и додатне информације за све појединачне ставке чија је вриједност значајна, у складу са параграфом 113. МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја и информације у складу са параграфом 85. МРС 37 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина и параграфом 36. МРС 2 - Залихе.

Скретање пажње

Не изражавајући даље резерву на дато мишљење скрећемо пажњу на наведено под тачком 5. извјештаја:

Основни оквир за сачињавање Финансијског плана Јавне здравствене установе Дом здравља Фоча представља Уговор закључен на годишњем нивоу, између Фонда

здравствене заштите Републике Српске и Дома здравља, којим су регулисана међусобна права и обавезе у пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите и других здравствених услуга. Планирана уговорена вриједност здравствених услуга која се признаје Дому здравља, значајно је мања од вриједности услуга које пружа Дом здравља, а Финансијски план базиран на наведеним моделима планирања, обрачуна и одобравања средстава не представља усаглашен оквир за остварење планираних циљева. Наведена чињеница у највећој мјери генерише остварене и исказане расходе те резултат текућег периода.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су по нашем професионалном мишљењу, била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2021. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као последица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износивама и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију

финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 23.11.2022. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавне установе Дом здравља Фоча за 2021. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Јавне установе Дом здравља Фоча за 2021. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Приликом пружања здравствених услуга запосленим Јавне здравствене установе Дом здравља Фоча и њиховим члановима уже породице, не наплаћује се партиципација, што није у складу са чланом 53. Правилника о садржају, обиму и начину остваривања права на здравствену заштиту, јер исти, према наведеном правилнику, не припадају категоријама лица ослобођених од плаћања партиципације.

Помоћна књига непокретности, постројења и опреме није успостављена, што није у складу са чланом 11. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и чланом 18. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈЗУ Дом здравља Фоча.

Као што је наведено под тачком 4. извјештаја:

Јавна здравствена установа Дом здравља Фоча није провела процедуре јавних набавки малих вриједности у укупном износу од 16.129 КМ (услуге одржавања службених возила и услуга и материјала за одржавање објеката), а уговорена вриједност јавне набавке ПАПА тестова је већа од прописаног вриједносног разреда за примијењени поступак јавне набавке, што није у складу са чланом 87. став (2. и 3.) Закона о јавним набавкама.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавне здравствене установе Дом здравља Фоча обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавне здравствене установе Дом здравља Фоча.

Бања Лука, 23.11.2022. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору Јавне здравствене установе Дом здравља Фоча да обезбиједи да се:

- 1) поступци и процедуре пописа имовине и обавеза, утврђивање стварног и исказивање стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, врше у складу са чланом 4., 17., 20. и 21. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) изврши анализа дијела исказане имовине која се води у пословним књигама Јавне здравствене установе Дом здравља Фоча, а за коју Дом здравља не посједује власничку документацију и предузму одговарајуће активности у вези са истим,
- 3) попуњавање образаца финансијских извјештаја (Биланса стања), врши у складу са чланом 2. и 4. став (1) Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 30.06.2022. године,
- 4) обрачун амортизације опреме и постројења врши у складу са чланом 49. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈЗУ Дом здравља Фоча и МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема,
- 5) изврши евидентирање свих доспјелих камата по основу рјешења Министарства финансија Републике Српске о одложеном плаћању пореског дуга у складу са чланом 31. став (1) и 38. став (1. и 2.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године,
- 6) приходи и расходи не пребијају, односно да се исти признају и исказују по бруто принципу у складу са параграфом 32 МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја и
- 7) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане информације везане за сталност пословања, основе за вредновање и примјењеним рачуноводственим политикама и додатне информације за све појединачне ставке чија је вриједност значајна, у складу са параграфима 25 и 113 МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја, као и информације у складу са параграфом 85 МРС 37 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина и параграфом 36 МРС 2 - Залихе.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се директору Јавне здравствене установе Дом здравља Фоча да обезбиједи да се:

- 1) донесу или ускладе интерна акта сходно дијелу одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и у складу са другом важећом законском и подзаконском регулативом и да се иста примјењују у дијелу који се односи на унутрашњи надзор, наплату партиципације и писане процедуре, расходовање опреме, израду финансијског плана и извјештаја о извршењу плана, евиденцију о присуству радника на раду, вођење помоћних књига и контролу утрошка погонског горива и начин коришћења службених возила,

- 2) за додјелу уговора мале вриједности примјењују одредбе члана 87. став (2. и 3.) Закона о јавним набавкама,
- 3) увећање плате руководиоцима унутрашњих организационих јединица од 5%, врши на основицу прописану чланом 10. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске и
- 4) међусобно усагласе вриједност капитала у пословним евиденцијама и исказана вриједност у оснивачком акту и судском регистру.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о систему јавних служби,
- Закон о здравственој заштити,
- Закон о здравственом осигурању,
- Закон о раду , глава II и XXII,
- Закон о јавним набавкама,
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- Закон о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске,
- Закон о доприносима,
- Закон о порезу на доходак , глава I-IV, VI, X, XII и XIII,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- Правилник о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле и Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле,
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида, члан 26. и 27,
- Закон о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској,
- Посебни колективни уговор за запослене у области здравства у Републици Српској,
- Правилник о принципима, условима и критеријумима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга у Републици Српској у 2021. години,
- Правилника о основима стандарда и норматива здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања,
- Правилник о садржају, обиму и начину остваривања права на здравствену заштиту,
- Правилник о вођењу евиденција о присуству радника на раду,
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста,
- Правилник о унутрашњем надзору над стручним радом запослених у ЈЗУ Дом здравља Фоча и
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске и Одлука о висини накнаде за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Јавна здравствена установа Дом здравља Фоча (у даљем тексту: Дом здравља) је правно лице основано 13.06.1994. године Одлуком Скупштине Општине Фоча о оснивању с циљем обављања здравствене дјелатности од посебног друштвеног интереса на подручју Општине Фоча.

Обављање дјелатности, организација рада и друга значајна питања везано за рад Дома здравља регулисана су Законом о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“, број: 68/07, 109/12, 44/16 и 122/18), Законом о здравственој заштити („Службени гласник Републике Српске“ број: 106/09 и 44/15) и Законом о здравственом осигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 57/03, 17/08, 1/09, 106/09, 110/16, 94/19 и 44/20).

Органи управљања Дома здравља су директор и Управни одбор које именује и разрјешава оснивач. Стручна тијела Дома здравља су Колегијум и Етички одбор.

Дом здравља се финансира из средстава Фонда здравственог осигурања Републике Српске (у даљем тексту: Фонд), буџета оснивача, наплате извршених услуга од корисника здравствене заштите и других извора финансирања.

На Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији Дома здравља за период 01.01-31.12.2021. године, није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је ангажована на провођењу финансијске ревизије Дома здравља.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Статутом и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, утврђене су дјелатност, надлежност, унутрашња организација и управљање.

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈЗУ Дома здравља Фоча и Правилником о унутрашњем надзору над стручним радом запослених који су донесени у 2019. години, дијелом су прописани рачуноводствени и одговарајући интерни контролни поступци и радње. Правилник о раду је донесен у 2010. години и исти није усклађен са Законом о раду („Службени гласник Републике Српске“ број: 1/16, 66/18 и 119/21) и другим важећим законским и подзаконским актима.

Дом здравља је 25.06.2021. године донио Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова и радних мјеста и на исти је прибављена сагласност начелника Општине Фоча. Правилником је систематизовано 46 радних мјеста за 101 извршиоца. На дан 31.12.2021. године у Дому здравља су била запослена 93 извршиоца (70 медицинских и 23 немедицинска радника), од чега је, осим директора, 87 извршиоца запослено по уговору о раду на неодређено вријеме и пет извршиоца по уговору о раду на одређено вријеме.

Број успостављених организационих јединица према Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, није усклађен са чланом 30. Статута (у дијелу који се односи на број прописаних организационих јединица) и чланом 10. Правилника о основима стандарда и норматива здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања („Службени гласник Републике Српске“ број: 18/11, 83/11,

76/12 и 14/14), којим су прописане дјелатности примарног нивоа здравствене заштите (у Статуту су, између осталих, наведене и организационе јединице „Служба за радиолошку и ултразвучну дијагностику“ и „Центар за базичну рехабилитацију у заједници“ које нису прописане Правилником).

У току 2021. године за шест лица је прекинут радни однос, а на неодређено вријеме радни однос су засновала четири лица која су у претходном периоду била ангажована по основу уговора о раду на одређено вријеме (за запошљавање истих прибављена је сагласност надлежног Министарства).

Дом здравља није сачинио годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2021. годину, што је прописано Правилником о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 1/22) и нису предузете активности у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16) и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17). Такође, није успостављена књига пословних процеса, идентификовани и процијењени ризици (тачка 22. наведеног упутства), као ни друге активности захтијеване наведеним прописима.

Поред наведеног у функционисању система интерних контрола утврђени су сљедећи недостаци:

- није именована Комисија за унутрашњи надзор, што није у складу са чланом 8. Правилника о унутрашњем надзору над стручним радом запослених. Према члану 10. наведеног Правилника, прописано је да шефови служби наконведеног унутрашњег надзора, састављају писмене извјештаје о утврђеном стању уз приједлог мјера за отклањање недостатака. Ревизији није презентована документација о извршеном надзору и писменом извјештавању о истом,
- евиденција о присуству радника на раду и одсуствима за 2021. годину није вршена на прописаном обрасцу сходно члану 3. Правилника о вођењу евиденција о присуству радника на раду („Службени гласник Републике Српске“, број 40/16). Евиденције временаведеног на раду, односно сати редовног рада, дежурства и приправности вођени су у различитим евиденцијама,
- акредитација и сертификација Дома здравља код Агенције за сертификацију, акредитацију и унапређење квалитета здравствене заштите у Републици Српској није извршена према одредбама члана 97. став (2) Закона о здравственој заштити,
- у току 2021. године Етички одбор није вршио своју функцију дефинисану чланом 33. став (2) Статута, јер након што је у 2020. години упражњено мјесто једног члана (према члану 34. Статута Етички одбор броји три члана), није извршено именовање новог члана,
- нису прописана правила коришћења службених возила и норматив потрошње горива за службена возила Дома здравља и није вршена контрола утрошка горива по појединим возилима,
- Дом здравља није прописао процедуру и утврдио контролне поступке код наплате средстава од извршених услуга корисницима здравствене заштите (партиципација и други видови услуга),
- приликом пружања здравствених услуга запосленим Дома здравља и њиховим члановима уже породице, не наплаћује се партиципација, што није у складу са чланом 53. Правилника о садржају, обиму и начину остваривања права на

здравствену заштиту („Службени гласник Републике Српске“, број: 102/11, 117/11, 128/11, 101/12, 28/16, 83/16, 109/17, 115/17, 17/18, 53/18, 59/18, 112/18, 17/19 и 98/19), јер исти, према наведеном правилнику, не припадају категоријама лица ослобођених од плаћања партиципације и

- помоћна књига непокретности, постројења и опреме није успостављена, што није у складу са чланом 11. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 94/15 и 78/20) и чланом 18. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈЗУ Дом здравља Фоча.

Попис имовине и обавеза Дома здравља није организован и извршен у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза - у даљем тексту Правилник о попису („Службени гласник Републике Српске“, број: 45/16 и 113/21), јер:

- Одлуком о одређивању пописних комисија формирано је шест пописних комисија по организационим јединицама и Централна пописна комисија. Пописне комисије (осим централне) нису сачиниле план рада и појединачне извјештаје о извршеном попису (достављене су само пописне листе), што није у складу са чланом 17. Правилника о попису,
- нису пописана активна временска разграничења и дугорочно разграничени приходи, потраживања од купаца и обавезе према добављачима нису пописане аналитички на посебне листе, а код пописа новчаних средстава нису наведени бројеви жиро-рачуна, што није у складу са чланом 4. став (2. и 4.) Правилника о попису,
- Извјештај о извршеном попису имовине и обавеза није сачињен у складу са чланом 20. Правилника о попису, јер исти не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза и преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања, а садржи податке и објашњења која по свом карактеру, треба да буду саставни дио Извјештаја о пословању,
- У Извјештају о попису Централне пописне комисије наведено је да комисија предлаже да се расходује опрема чија је набавна и исправка вриједности 37.568 КМ (у наведени износ укључена је и вриједност службеног ауто који је путем лиценције продат у мају 2021. године, али том приликом није искњижен из пословних књига). За опрему која се предлаже за расход чија је набавна вриједност значајна (нпр. ЕКГ апарат и бројач крвних зрнаца), од стране пописних комисија и Комисије за расход, није појединачно дата напомена о разлозима расходовања (нпр. подаци о томе да ли је конкретно средство неисправно без могућности оправке или је оправка неисплатива – уз прибављену потврду/мишљење сервисера или стручног лица, као и подаци о технолошкој застарјелости, употребној вриједности средства као резервног дијела и сл.) и
- Одлуку о усвајању извјештаја о попису није донио Управни одбор већ директор, што није у складу са чланом 21. став (1) Правилника о попису.

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је у потпуности обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима, што је осим у овој тачки наведено у већини осталих тачака овог извјештаја.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се:

- **успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и**

Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле у смислу да се изврши опис и попис пословних процеса, идентификују и процијене ризици, дефинишу контролне активности, успостави књига пословних процеса и друге активности које су прописане одредбама наведених прописа,

- **отклоне утврђени недостаци који се односе на успостављање и вођење помоћних књига, евиденцију о присуству радника на раду, сачињавање Финансијског плана и извјештавање о реализацији истог, контролу потрошње горива, усклађивање интерних аката са важећом законском регулативом и рад Комисије за унутрашњи надзор и Етичког одбора,**
- **донесе интерни акт у вези расходовања опреме и дефинишу процедуре и контролни поступци код наплате средстава од извршених услуга корисницима здравствене заштите (партиципација и други видови услуга) и**
- **поступци и процедуре пописа имовине и обавеза, утврђивање стварног и исказивање стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, врше у складу са чланом 4., 17., 20. и 21. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.**

4. Набавке

Планом јавних набавки Дома Здравља за 2021. годину (од 30.12.2020. године) планирано је 20 поступака набавки у вриједности од 170.620 КМ (без ПДВ-а).

Дом здравља је у току 2021. године провео 26 поступака укупне вриједности од 149.505 КМ (без ПДВ-а) и то:

- пет поступака по конкурентском захтјеву за достављање понуда у вриједности од 107.749 КМ (за набавку стоматолошког и лабораторијског материјала, реагенаса, горива и мазива и за набавку мрког уља) и
- 21 поступак путем директног споразума у вриједности од 41.756 КМ (за набавку канцеларијског, штампаног и компјутерског материјала, тонера, материјала за одржавање чистоће, хематолошког апарата, сервисирање апарата, набавка столица, пелета, обрада и читавање ПАПА тестова, столица и транспорт и збрињавање медицинског отпада).

Ревизијским испитивањем обухваћене су набавке у вриједности од 117.581 КМ, што чини 78% од вриједности укупно реализованих набавки. Ревизијским испитивањем утврђено је да:

- Дом здравља није провео процедуре јавних набавки за додјелу уговора малих вриједности у укупном износу од 16.129 КМ - са ПДВ-ом (услуге одржавања службених возила и набавка услуга и материјала за одржавање објеката), што није у складу са чланом 87. став (2. и 3.) Закона о јавним набавкама („Службени гласник Републике Српске“, број: 38/14 и 113/21) и
- уговорена вриједност јавне набавке услуга обраде и читавања ПАПА тестова је већа од прописаног разреда за примијењени поступак јавне набавке (проведена је процедура директног споразума умјесто процедуре конкурентског захтјева за достављање понуда), што није у складу са чланом 87. став (3) Закона о јавним набавкама.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се за додјелу уговора мале вриједности примјењују одредбе члана 87. став (2. и 3.) Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Програмом рада и финансијским планом за 2021. годину планирани су укупни приходи у износу од 2.722.000 КМ, укупни расходи у износу од 2.715.000 КМ и добитак у износу од 7.000 КМ. Планирани приходи односе се на приходе од Фонда по основу финансирања примарне здравствене заштите (2.304.000 КМ), приходе од Фонда по основу дијализе (22.000 КМ), приходи од протетике (75.000 КМ), лијечења неосигураних лица (5.000 КМ), партиципације (60.000 КМ), приходе од осталих купаца (58.000 КМ), комерцијалних услуга - љекарска увјерења и систематски прегледи (38.000 КМ), гранта Општине (135.000 КМ) и друге пословне приходе (25.000 КМ).

Укупни расходи се односе на трошкове бруто зарада, накнада зарада и осталих личних расхода (2.350.000 КМ), трошкове медицинског и немедицинског материјала (123.000 КМ), трошкове енергије и горива (70.000 КМ), трошкове амортизације (55.000 КМ), комуналних услуга и ПТТ услуга (21.000 КМ), текућег одржавања (5.000 КМ), трошкове непроизводних услуга (14.000 КМ), путних дневница и превоза запослених (13.000), остали материјални трошкови (15.000 КМ), накнада за рад ван радног времена (45.000 КМ), те остале трошкове (4.000 КМ).

Финансијски план по свом садржају суштински не представља финансијски план, већ план Биланса успјеха, јер су истим планиране обрачунске категорије расхода које не подразумијевају одливе средстава (расходи амортизације), а нису планирани расходи камата по основу закљученог Репрограма дуга за електричну енергију и Уговора о зајму са Владом Републике Српске које доспјевају у наредној години. За планиране позиције, осим износа, нису дата писана образложења.

Основни оквир за сачињавање Финансијског плана Јавне здравствене установе Дом здравља Фоча представља Уговор закључен на годишњем нивоу, између Фонда здравствене заштите Републике Српске и Дома здравља, којим су регулисана међусобна права и обавезе у пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите и других здравствених услуга. Планирана уговорена вриједност здравствених услуга која се признаје Дому здравља, значајно је мања од вриједности услуга које пружа Дом здравља, а Финансијски план базиран на наведеним моделима планирања, обрачуна и одобравања средстава не представља усаглашен оквир за остварење планираних циљева. Наведена чињеница у највећој мјери генерише остварене и исказане расходе те резултат текућег периода.

6. Финансијски извјештаји

Дом здравља је припремио и презентовао финансијске извјештаје у обрасцима који су прописани Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 63/16).

Управни одбор Дома здравља је 25.03.2022. године усвојио Извјештај о финансијско-економском пословању Дома здравља за 2021. годину. У овом Извјештају нису дати упоредни подаци о извршењу прихода и расхода у односу на план већ у односу на извршење из претходне године, тако да се наведеним начином извјештавања не остварује потребна корелација између функције планирања и контролних активности.

6.1. Биланс успјеха

Извршење Финансијског плана Дома здравља за 2021. годину исказано је у обрасцу

Биланс успјеха (Извјештај о укупном резултату) у којем су исказани укупни приходи у износу од 2.621.278 КМ и исти су у оквиру планираних. Укупни расходи су исказани у износу од 2.610.346 КМ и мањи су за 4% у односу на планиране.

6.1.1. Приходи

Укупни приходи исказани су у износу од 2.621.278 КМ, а односе се на пословне приходе (2.606.997 КМ), финансијске приходе (9.241 КМ) и остале приходе (5.040 КМ).

Пословне приходе чине приходи од продаје учинака и остали пословни приходи.

Приходи од продаје учинака су исказани у износу од 2.424.281 КМ, а односе се на услуге пружања здравствене заштите осигураним лицима које финансира Фонд по основу примарне здравствене заштите (2.044.608 КМ), услуге педијатрије и гинекологије (180.560 КМ), приходе од Фонда за протетику (17.772 КМ), дијализу (22.755 КМ), услуге превоза пацијената санитетским возилом (1.771 КМ), приходи од систематских прегледа (23.482 КМ), љекарских увјерења (38.883 КМ), пружених услуга и наплаћених средстава партиципације од корисника здравствене заштите (66.230 КМ), приходе од наплате протетике у готову (21.068 КМ), пружених услуга неосигураним лицима (1.322 КМ), осталих купаца (5.700 КМ) и других услуга (130 КМ).

Приходи од продаје учинака по основу примарне здравствене заштите и услуга педијатрије и гинекологије, финансирани су од стране Фонда по основу Уговора о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите у 2021. години од 02.03.2021. године закљученог између Фонда и Дома здравља.

Дом здравља је са Заводом за медицину рада и спорта Републике Српске (у даљем тексту: Завод) закључио Уговор о сарадњи 17.06.2019. године уз Анексе уговора којима се сваке године продужује важност истог. Према одредбама наведеног уговора Дом здравља ће вршити дио послова из области медицине рада и то оцјена здравствене способности лица за управљање моторним возилима, љекарске прегледе лица за вршење послова инструктора возње и послове претходних љекарских прегледа (члан 1. уговора) по цијенама Завода. Према члану 7. наведеног уговора Завод врши послове стручног надзора из области медицине рада у поступку вршења послова који су предмет рада. Цијена стручног надзора износи 5 КМ по љекарском прегледу, за шта Завод Дому здравља испоставља мјесечну фактуру. Дом здравља је за вриједност испостављене фактуре за стручни надзор вршио сторнирање прихода од издавања љекарских увјерења. Признавање и исказивање прихода и расхода на наведени начин, не задовољава бруто принцип, да се приходи и расходи, имовина и обавезе у евиденцијама Дома здравља не пребијају, што није у складу са параграфом 32. МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја.

По наведеном основу, за 3.112 КМ мање су исказани приходи од извршених услуга (издавање љекарских увјерења) и трошкови осталих услуга.

Остали пословни приходи исказани су у износу од 182.716 КМ, а односе се на дознаке од буџета Општине Фоча (117.166 КМ), приходе од донација (62.569 КМ), приходе од рефундација плате (817 КМ) и остале приходе по пројектима (2.164 КМ).

Пословни приходи од Општине се односе на грант (110.000 КМ) предвиђен буџетом Општине, а износ од 7.166 КМ на помоћ за ублажавање посљедица изазваних пандемијом вируса Covid 19.

Приходи од донација су исказани у вриједности укинутих одложених прихода са рачуна разграничених прихода и донација у складу са параграфом 17. МРС 20 - Рачуноводство државних давања и објелодањивања државних помоћи. Дом

здравља нема дефинисану рачуноводствену политику у вези државних давања и објелодањивања државних помоћи.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се приходи и расходи не пребијају, односно да се исти признају и исказују по бруто принципу у складу са параграфом 32. МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја.

6.1.2. Расходи

Расходи су исказани у укупном износу од 2.610.346 КМ. Чине их пословни расходи (2.585.300 КМ) и финансијски расходи (25.046 КМ).

Пословни расходи се односе на трошкове материјала, трошкове зарада, накнада зарада и осталих личних расхода, трошкове производних услуга, трошкове амортизације, нематеријалне трошкове и трошкове пореза и доприноса.

Трошкови материјала су исказани у износу од 214.409 КМ, а односе се на трошкове набавке материјала (116.870 КМ), осталог материјала (28.927 КМ) и горива и енергије (68.612 КМ). У оквиру трошкова осталог материјала у вриједности од 4.579 КМ, евидентирана је опрема - пећ на пелет, која је набављена за потребе Центра за ментално здравље (Центар је смјештен у општинском пословном простору који је дат Дому здравља на коришћење без накнаде), што није у складу са чланом 4. став (11) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике српске“ број 106/15). По наведеном основу, за износ од 4.579 КМ, више су исказани трошкови осталог материјала, а мање улагање на туђим некретнинама, постројењима и опреми и нераспоређени добитак текуће године. Наведена неправилност је отклоњена у току ревизије тако да за исту није дата препорука.

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода исказани су у износу од 2.233.402 КМ, а чине их трошкови бруто зарада (2.162.263 КМ), бруто накнада члановима управног одбора (5.951 КМ), отпремнина, награда и помоћи запосленим (18.915 КМ), трошкови запослених на службеном путу (2.812 КМ), трошкови превоза са посла и на посао (6.399 КМ), накнаде по основу уговора са физичким лицима ван радног односа (37.062 КМ), а планирани су у износу од 2.350.000 КМ (извршење је 95% у односу на план).

Обрачун плата и накнада (осталих личних примања и помоћи) вршени су у складу са Законом о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 66/18 и нови 49/21 и 119/21) и Посебним колективним уговором за запослене у области здравства („Службени гласник Републике Српске“, број: 72/16, 111/16, 19/19 и 68/19). Наведеним актима утврђени су коефицијенти за обрачун плата по платним групама, накнаде плате и осталих личних примања (приправност, дежурство, увећање основне плате, отпремнине, превоз са посла и на посао, јубиларне награде и друго), као и помоћи запосленим (за случај смрти радника, смрти члана уже породице запосленог, тешке инвалидности и дуготрајне болести радника и друго).

За руководиоце унутрашњих организационих јединица, према члану 10. став (2) тачка 4. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске вршен је обрачун увећања плате од 5%. Дом здравља је обрачун наведеног увећања вршио на основну плату која је увећана за минули рад, што није у складу са чланом 10. наведеног Закона.

Накнаде по основу уговора са физичким лицима ван радног времена које имају карактер производних услуга, односе се на уговоре са специјалистима о допунском раду и уговоре о обављању повремених и привремених послова ради обављања

послова чланова тима на процјени здравствене и возачке способности. Наведене накнаде нису класификоване сходно члану 41. став (1. и 10.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, тј. у оквиру трошкова осталих производних услуга, већ у оквиру трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода. По наведеном основу, трошкови осталих производних услуга су исказани у мањем износу за 37.062 КМ, а више трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода за исти износ. Наведена неправилност је отклоњена у току ревизије тако да за исту није дата препорука.

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 41.866 КМ, а односе се на трошкове транспортних услуга (15.792 КМ), услуга одржавања (11.116 КМ), закупа канцеларијских просторија (1.200 КМ) и осталих услуга (13.758 КМ). Мање су исказани у износу од 37.062 КМ (објашњено у претходном пасусу).

Трошкови амортизације и резервисања исказани су у износу од 64.200 КМ и односе се на расходе по основу амортизације сталне имовине.

Нематеријални трошкови исказани су у износу од 31.424 КМ, а односе се на трошкове здравствених услуга (1.025 КМ), стручног усавршавања запослених (7.667 КМ), непроизводних услуга (7.228 КМ), репрезентације (817 КМ), премије осигурања (2.108 КМ), платног промета (3.320 КМ), допринос за рехабилитацију и запошљавање инвалида (4.325 КМ) и остале нематеријалне трошкове (4.934 КМ).

Финансијски расходи су исказани у износу од 25.046 КМ, а односе се на расходе камата. Расходи камата се односе на камате по основу Репрограма обавеза за електричну енергију закљученог са ЗП „Електродистрибуција“ Пале (15.958 КМ) и на камате по основу зајма Владе Републике Српске реализованог преко Фонда (9.057 КМ).

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се обрачун увећања плате руководиоцима унутрашњих организационих јединица од 5%, врши на основуцу прописану чланом 10. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске.

6.1.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха за период 01.01 - 31.12.2021. године исказан је нето добитак у обрачунском периоду од 10.932 КМ. Према налазу ревизије исказан је у мањем износу за 4.579 КМ (објашњено у тачки 6.1.2. извјештаја).

6.2. Биланс стања

У обрасцу Биланс стања (Извјештај о финансијском положају) Дома здравља на дан 31.12.2021. године исказана је уравнотежена вриједност активе и пасиве у износу од 5.756.927 КМ. Ревизијом је утврђено да Биланс стања није сачињен у складу са чланом 6. став (1) Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге и друга правна лица и предузетнике и параграфом 32. МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја, јер износ нераспоређене добити текуће године није преузет у вриједности исказаној у Главној књизи, већ је приликом уношења у образац Биланса стања извршено пребијање, односно за износ нераспоређене добити која није исказана, умањена је позиција губитка ранијих година изнад висине капитала. По наведеном основу, за износ од 10.932 КМ мање су исказани губитак изнад висине капитала у ранијим годинама и нераспоређени добитак текуће године.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се попуњавање образаца финансијских извјештаја (Биланса стања), врши у складу са чланом 2. и 4. став (1) Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике који је у примјени од 30.06.2022. године.

6.2.1. Актива

Пословна актива је исказана у износу од 5.756.927 КМ. Према налазу ревизије иста је мање исказана за износ од 943.602 КМ (објашњено у тачкама 6.1.2, 6.2.1.1 и 6.2.1.3. извјештаја). Исказану активу чине стална средства и текућа средства.

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства су исказана у износу од 2.918.257 КМ бруто вриједности, исправке вриједности од 1.615.594 КМ и нето вриједности од 1.302.663 КМ, а чине их грађевинско земљиште, некретнине и постројења и опрема.

Нематеријална средства нису исказана иако Дом здравља посједује рачунарски програм за књиговодство који је у примјени. Ревизији није презентована документација на основу које би се утврдила вриједност наведене имовине (набавка датира из ранијих година).

Некретнине, постројења и опрема исказане су у износу 2.917.548 КМ бруто вриједности, 1.615.594 КМ исправке вриједности и 1.301.954 КМ нето вриједности, а чине их земљиште, грађевински објекти и постројења и опрема.

Земљиште је исказано у износу од 185.975 КМ. Односи се на земљиште објекта Дома здравља у Фочи (земљиште зграде Дома здравља и земљиште на коме се налазе двије гараже укупне површине 429 м²) и земљиште амбуланте у Броду (површине 411 м²).

У пословној евиденцији Дома здравља води се вриједност објекта амбуланте у Миљевини, према привременом листу непокретности број 633/0 од 26.11.2020. године и Рјешењу Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове (у даљем тексту: РУГИП) - Комисија за излагање на јавни увид података о непокретностима и утврђивања права на непокретностима од 25.02.2016. године. Вриједност припадајућег земљишта чија је површина 429 м² (према наведеној власничкој документацији) није евидентирана у пословним књигама Дома здравља.

Грађевински објекти исказани су у износу 1.747.789 КМ бруто вриједности, 850.651 КМ исправке вриједности и 897.138 КМ нето вриједности. Односе се на пословни простор Дома здравља у Фочи (461.906 КМ за почетно признавање објекта и 150.520 КМ накнадна улагања - реконструкције) и објекте амбуланте у Завајту, Челебићима, Миљевини, Броду, Тјентишту и Козјој Луци.

Према писаној информацији о сталним средствима за потребе ревизије, Дом здравља није у потпуности ријешо питање власништва над земљиштем и грађевинским објектима које користи за потребе амбуланте у Завајту, Челебићима, Козјој Луци (пословни простори наведених амбуланте смјештени су у бившим сеоским задружним домовима) и Тјентишту (наведени објекат према власничкој документацији припада Клиничко болничком центру Источно Сарајево, а у току су активности за пренос власништва на Дом здравља). За наведене објекте и земљиште, Дом здравља не посједује документацију о власништву, тј. да је исти носилац права управљања, коришћења или располагања над наведеном имовином.

У току 2021. године вршен је процес излагања на јавни увид података о непокретностима и утврђивање права на непокретностима од стране комисије РУГИП-а за КО Брод. По том излагању, Рјешењем комисије број: 21.41/951-104-35/21

од 13.12.2021. године и Привременом листу непокретности број 351/0 од 14.12.2021. године, утврђено је власништво Дома здравља над земљиштем површине 411 м², кч 240, на којем се налази објекат амбуланте Брод.

У 2021. години вриједност грађевинских објеката повећана је за 119.058 КМ по основу Окончане ситуације за радове на реконструкцији зграде Дома здравља. Исправка вриједности осталих грађевинских објеката у току 2021. године евидентирана је у висини обрачунатих трошкова амортизације. Обрачун амортизације вршен је линеарном методом по стопи од 1,5%.

Постројења и опрема су исказани у износу од 983.784 КМ набавне вриједности, 764.943 КМ исправке вриједности и 218.841 КМ нето вриједности.

У 2021. години вриједност постројења и опреме повећана је за 16.068 КМ по основу набавке медицинске опреме, а смањена је по основу обрачунате амортизације (39.592 КМ). Приликом годишњег пописа имовине и обавеза расходована је опрема чија набавна и исправка вриједности износи 37.568 КМ.

За дио опреме није вршен обрачун амортизације (опрема чија је садашња вриједност мања од износа годишње амортизације за исту и која је требала бити у цијелости амортизована у ранијим годинама), што није у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема и чланом 49. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈЗУ Дом здравља Фоча. На основу наведеног, у најмањем износу од 45.249 КМ, више је исказана садашња вриједност постројења и опреме (за исти износ мање је исказана исправка вриједности постројења и опреме), а дугорочно разграничени приходи за износ од 21.391 КМ (по основу дониране опреме за коју је садашња вриједност мања од износа годишње амортизације за исту), по истом основу, мање је исказан губитак ранијих година изнад висине капитала у најмањем износу за 23.858 КМ.

Улагање на туђим некретнинама постројењима и опреми није исказано, а према налазу ревизије исто износи 4.597 КМ (објашњено у тачки 6.1.2. извјештаја).

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се:

- **изврши анализа дијела имовине која се води у пословним књигама Дома здравља, а за коју Дом здравља не посједује власничку документацију и предузму одговарајуће активности у вези са истим и**
- **врши обрачун амортизације опреме и постројења у складу са чланом 49. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈЗУ Дом здравља Фоча и МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема.**

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства исказана су у износу од 211.519 КМ бруто и нето вриједности, а односе се на залихе материјала 110.051 КМ, краткорочна потраживања (36.003 КМ), готовину и готовинске еквиваленте (8.287 КМ) и активна временска разграничења (57.178 КМ).

Залихе материјала односе се на залихе лијекова и на залихе донираног материјала и заштитне опреме за потребе Covid амбуланти. Дом здравља је набавку лијекова и издавање лијекова у употребу (трошење) као и материјала и заштитне опреме за потребе Covid амбуланти током године водио преко рачуна залиха. Обзиром да су материјал и заштитна опрема набављена за потребе борбе против вируса Corona добијени кроз донацију, иста су приликом улаза у магацин евидентирана и на рачуну дугорочно разграничених прихода, а приликом издавања материјала у употребу вршено је укидање разграничења и оприходовање за вриједност издатог материјала.

Краткорочна потраживања највећим дијелом се односе на усаглашена потраживања од Фонда (23.028 KM) и потраживања од Фудбалског клуба „Сутјеска“ (6.240 KM).

Према члану 125. Закона о здравственој заштити, члану 58. Закона о здравственом осигурању и Правилником о основима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга у Републици Српској у 2021. години („Службени гласник Републике Српске“, број 126/20) закључен је Уговор између Фонда и Дома здравља којим су регулисана међусобна права и обавезе у пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите и здравствених услуга из области педијатрије и гинекологије по основу обима и квалитета здравствених услуга, укупног износа надокнаде за извршене услуге здравствене заштите, начина обрачунавања и плаћања трошкова ових услуга, контроле извршења обавеза из уговора и начина рјешавања спорних питања. Према наведеном уговору Дом здравља мјесечно испоставља фактуру у висини 1/12 уговорених средстава.

Готовина се односи на готовину на пословним рачунима (7.891 KM) и готовину у благајни (396 KM).

6.2.1.3. Губитак изнад висине капитала

Губитак изнад висине капитала исказан је у износу од 4.242.745 KM, а односи се на губитак ранијих година. Према налазу ревизије губитак је мање исказан за износ од 984.272 KM, због неевидентираних камата у ранијем периоду на основу рјешења Министарства финансија Републике Српске о одложеном плаћању пореског дуга за 949.483 KM (тачка 6.2.2.2. извјештаја), неизвршеног обрачуна амортизације дијела опреме у ранијим годинама за 23.858 KM (тачка 6.2.1.2. извјештаја) и за 10.931 KM због погрешно преузетих стања из Главне књиге (тачка 6.2. извјештаја).

6.2.2. Пасива

Пословна пасива исказана је у износу од 5.756.927 KM, а односи се на пословну пасиву коју чине основни капитал и губитак до висине капитала и обавезе. Према налазу ревизије пословна пасива је мање исказана за износ од 943.602 KM (објашњено у тачкама 6.2.2.1, 6.2.2.2 и 6.2.2.3. извјештаја).

6.2.2.1. Капитал

Структуру капитала на дан 31.12.2021. године чине основни капитал (1.254.052 KM) и губитак до висине капитала у износу од 1.254.052 KM.

Основни капитал, који у потпуности чини државни капитал, није усклађен са Одлуком о усклађивању организације и пословања Дома здравља Фоча од 30.03.2010. године, Измјене наведене Одлуке од 30.06.2011. године и Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Требињу од 30.03.2012. године у коме је основни капитал оснивача уписан у износу од 2.000 KM. Усклађивање пословних евиденција основног капитала са наведеним актима није извршено.

Према достављеној информацији, основни капитал чија вриједност износи 1.254.042 KM састоји се од ревалоризационе вриједности (настао по основу извршених процјена у ранијем периоду) и од дијела који се односи на вриједност новонабављених основних средстава (нова улагања, кроз донирана средства) евидентирана у претходним периодима у складу са важећим прописима из тог периода. Од 2004. године вриједност капитала у пословним евиденцијама се није мијењала.

Нераспоређени добитак текуће године није исказан (у главној књизи исказан је у износу од 10.931 KM). Према налазу ревизије нераспоређени добитак текуће године мање је исказан за 15.510 KM (за износ од 4.579 KM због погрешно евидентираних улагања у туђа стална средства на позицији расхода - објашњено у тачки 6.1.2.

извјештаја и за 10.931 КМ због погрешно преузетих стања из Главне књиге - објашњено у тачки 6.2. извјештаја).

Губитак до висине капитала односи се на губитак ранијих година.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се изврши анализа исказаног основног капитала и да се вриједности истог у пословним евиденцијама и у оснивачком акту и судском регистру, међусобно ускладе.

6.2.2.2. Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи

Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи исказани су у износу од 524.578 КМ и у цјелости се односе на разграничене приходе и примљене донације (COVID донације – потрошни материјал и др. и донације сталних средстава од државе и других ентитета). За дио разграничених прихода, евидентираних по основу опреме добијене из донација, у ранијем периоду није извршено укидање разграничења и признавање осталих прихода (објашњено у тачки 6.2.1.1. извјештаја), што није у складу са параграфом 17. МРС 20 - Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи. По наведеном основу дугорочно разграничени приходи су више исказани у најмањем износу од 21.391 КМ.

6.2.2.3. Обавезе

Обавезе су исказане у износу од 5.232.349 КМ, а односе се на дугорочне обавезе (2.094.254 КМ) и краткорочне обавезе (3.138.095 КМ).

Дугорочне обавезе се односе на дугорочне зајмове (319.745 КМ) и остале дугорочне обавезе (1.774.509 КМ).

Дугорочни кредити се односе на зајам Владе Републике Српске путем Фонда из 2008. године у износу од 675.259 КМ (на основу Одлуке Владе Републике Српске о давању зајма Фонду – „Службени гласник Републике Српске“ број 117/08 и Уговора о зајму број 01/15036/08 између Владе и Фонда). Фонд и Дом здравља су 2012. године закључили Анекс I уговора о зајму којим је дефинисан поврат дијела, а 2018. године закључили су Анекс II Уговора о зајму број: 01-15034/08 којим су регулисани нови услови отплате првог и другог дијела зајма. Према Анексу II Уговора износ од 307.420 КМ који чини дио остатка дуга, отплаћиваће се у периоду од 10 година у који је укључен грејс период од 12 мјесеци. Коначно Анексом III Уговора од 25.12.2020. године, дефинисан је и начин отплате преосталог дијела зајма од 122.390 КМ и то уз грејс период од 36 мјесеци, а рок отплате је 60 мјесеци након истека грејс периода. Обавезе по наведеном зајму у 2021. години су уредно сервисирале.

Остале дугорочне обавезе су исказане у износу од 1.774.509 КМ, а односе се на Репрограм обавеза (Рјешење о одгоди плаћања број 06.05/411-111-1/16) по основу неизмирених пореза и доприноса на лична примања из ранијег периода у износу од 1.717.283 КМ, који је 12.04.2016. године закључен са Министарством финансија Републике Српске и Репрограм обавеза за утрошену електричну енергију у износу од 57.226 КМ. Дом здравља није на дан биланса дио дугорочних обавеза по основу Репрограма закљученог са Министарством финансија Републике Српске, које су доспјеле за плаћање класификовао по рочности и прекњижио на краткорочне обавезе у најмањем износу од 797.218 КМ, што није у складу са чланом 30. став (1) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. По наведеном основу више су исказане остале дугорочне обавезе за 797.218 КМ, а мање остале краткорочне обавезе за исти износ. Наведена неправилност је отклоњена у току ревизије тако да за исту није дата препорука.

Краткорочне обавезе исказане су у износу од 3.138.095 КМ, а односе се на краткорочне финансијске обавезе, обавезе из пословања, обавезе за зараде и накнаде зарада, друге обавезе, обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине и остала пасивна временска разграничења.

Краткорочне финансијске обавезе исказане су у износу од 56.089 КМ, а односе се у потпуности на дио дугорочних финансијских обавеза које за плаћање доспијевају у периоду до једне године. Чине их обавезе по основу зајма према Фонду (32.341 КМ) и обавезе по основу репрограмираних дуговања за електричну енергију (23.748 КМ). Остале краткорочне финансијске обавезе су мање исказане у најмањем износу од 797.218 КМ (објашњено код осталих дугорочних обавеза).

Обавезе из пословања исказане су износу од 271.777 КМ, а односе се у потпуности на обавезе према добављачима у земљи од чега највише за набавку огрева (22.900 КМ), комуналне услуге (26.323 КМ), лабораторијски материјал (16.164 КМ), услуге Медицинског факултета Фоча (17.523 КМ), лијекови (50.112 КМ) и друго.

Обавезе за зараде и накнаде зарада исказане су у износу од 2.676.535 КМ, а односе се на обавезе за бруто плате за новембар и децембар 2021. године (368.861 КМ), обавезе за порезе и доприносе на плату за период 2015-2018. године (2.293.833 КМ) и обавезе према члановима управног одбора (13.841 КМ). Обавезе према члановима управног одбора нису класификоване сходно члану 33. став (1) и члану 34. став (6) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, односно у оквиру других обавеза. По овом основу више су исказане обавезе за зараде и накнаде зарада за 13.841 КМ, а друге обавезе мање у истом износу. Наведена неправилност је исправљена у току ове ревизије тако да за исту није дата препорука.

Друге обавезе су исказане у износу 39.972 КМ, а односе се на обавезе за нето накнаде члановима Управног одбора из ранијег периода (30.900 КМ) и обавезе за накнаде по основу уговора о дјелу (9.072 КМ). Дом здравља није евидентирао камате по основу Рјешења Министарства финансија Републике Српске о одложеном плаћању пореског дуга, а које се односе на период до децембра 2014. године и период 2015-2019 године. На основу наведеног мање су исказане обавезе по основу камата у најмањем износу од 949.483 КМ, као и губитак ранијих година (губитак изнад висине капитала), што није у складу са параграфом 8. МРС 23 - Трошкови позајмљивања и чланом 21. став (2) и 34. став (1. и 2.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. Такође друге обавезе су мање исказане по основу погрешне класификације истих за 13.481 КМ (објашњено у претходном пасусу).

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине су исказане у износу од 75.970 КМ. Највећим дијелом се односе на обавезе по основу доприноса за запошљавање и професионалну рехабилитацију особа са инвалидитетом (20.980 КМ) и порезе и доприносе по основу уговора о дијелу (45.390 КМ).

Пасивна временска разграничења и краткорочна резервисања су исказана у износу од 17.752 КМ. Односе се на обавезе према запосленим по основу обрачунатих отпремнина за одлазак у пензију, накнаде за превоз и помоћи у случају рођења дјетета и смрти члана уже породице које нису класификоване сходно члану 34. став (5) и члану 37. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (класификоване су у оквиру рачуна краткорочних резервисања). Наведена неправилност је исправљена у току ревизије тако да за исту није дата препорука.

У периоду од 01.01 - 28.02.2022. године плаћене су краткорочне и дугорочне обавезе исказане на дан 31.12.2021. године у износу од 428.217 КМ.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се изврши евидентирање свих доспјелих камата по основу рјешења Министарства финансија Републике Српске о одложеном плаћању пореског дуга у складу са параграфом 8 МРС 23 - Трошкови позајмљивања и чланом 31. став (1) и 38. став (1. и 2.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године.

6.2.3. Ванбилансна евиденција

Позиције ванбилансне евиденције чини ванбилансна актива и ванбилансна пасива исказане у износу од 8.211.785 КМ, а односи се на вриједност извршених здравствених услуга у периоду 2005 – 2008. година, које нису признате и књижене код Фонда као обавеза (призната је само обавеза до уговореног износа за одређену пословну годину). Наведена разлика између уговорених средстава и вриједности извршених услуга (према усменој препоруци Фонда), у Дому здравља је евидентирана у оквиру ванбилансне евиденције, а на основу чега је Фонд требао да повећава уговорена средства у наредном периоду, али се због недостатка новца то није реализовало. Након наведеног периода, ове разлике су праћене кроз индикаторе укупно извршених услуга по дјелатностима и шифрама (евиденције о обиму и вриједности извршених услуга које се воде у оквиру програма ИЗИС - Интегрисани Здравствени Информациони Систем Републике Српске) и нису књижене у ванбилансној евиденцији.

По налазу ревизије позиције ванбилансне евиденције су у цјелокупном износу од 8.211.785 КМ више исказане, јер су истим обухваћени пословни догађаји који нису предмет евидентирања у ванбилансној евиденцији, што није у складу са чланом 62. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. Наведена неправилност је исправљена у току ревизије тако да за отклањање исте није дата препорука.

6.3. Биланс токова готовине

У Билансу новчаних токова исказан је прилив готовине из пословних активности у износу од 2.545.226 КМ и одлив готовине из пословних активности у износу од 2.529.306 КМ, што је за резултат имало нето прилив готовине из пословних активности у износу од 15.920 КМ. Дом здравља је исказао прилив готовине из активности инвестирања у износу од 5.040 КМ, а обзиром да одлив готовине из активности инвестирања није исказан, нето одлив готовине из активности инвестирања износи 5.040 КМ. Прилив готовине из активности финансирања није исказан, а одлив готовине из активности финансирања исказан је у износу од 32.342 КМ, тако да је нето одлив готовине исказан у истом износу. Укупан прилив готовине у износу од 2.550.266 КМ и укупан одлив готовине у износу од 2.561.648 КМ представљају нето одлив готовине у износу од 11.382 КМ. Готовина на почетку обрачунског периода исказана је у износу од 19.669 КМ, а готовина на крају обрачунског периода у износу од 8.287 КМ и наведени износ је исказан и у Билансу стања.

Биланс новчаних токова је сачињен у складу са МРС 7 – Извјештај о токовима готовине.

6.4. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје нису објелодањене информације у вези сталности пословања, што није у складу са захтјевима параграфа 25. МРС 1 -

Презентација финансијских извјештаја и за наведено препорука је дата у тачки 6.6. извјештаја.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

На основу писане информације за потребе ревизије на дан 31.12.2021. године, против Дома здравља се нису водили судски спорови, нити има покренутих судских спорова у којима се Дом здравља појављује као тужилац.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за период 01.01 - 31.12.2021. године сачињене су Напомене које пружају неопходне информације о Дому здравља, применијеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственим политикама и процјенама. Међутим исте не задовољавају захтјеве Међународних рачуноводствених стандарда, јер нису објелодањене информације које се односе на:

- информације о основама за израду финансијских извјештаја и о основама за вредновање и примјењеним рачуноводственим политикама МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја,
- о опису природе обавезе и очекивано вријеме доспијећа свих проистеклих одлива економских користи за резервисања, што није у складу са параграфом 85. МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина,
- процјену сталности пословања, што није у складу са параграфом 25. МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (објашњено у тачки 6.4. извјештаја),
- поједине ставке Биланса стања чија је вриједност значајна (нпр. основни капитал, обавезе за порезе и доприносе, обавезе по основу дугорочних кредита, образложења везана за ванбилансну евиденцију, некретнине, постројења и опрему и активна временска разграничења) и ставке Биланса успјеха (приходи од донација), што није у складу са параграфом 113. МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја,
- камате по дугорочним обавезама које доспијевају у наредној години и
- о усвојеним рачуноводственим политикама за одмјеравање залиха, укључујући коришћени метод обрачуна излазне вриједности залиха, што није у складу са параграфом 36. МРС 2 – Залихе.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане информације везане за сталност пословања, основе за вредновање и примјењеним рачуноводственим политикама и додатне информације за све појединачне ставке чија је вриједност значајна, у складу са параграфима 25 и 113 МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја, као и информације у складу са параграфом 85 МРС 37 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина и параграфом 36 МРС 2 - Залихе.

Ревизијски тим

Божидар Кувелџа, с.р.

Невена Малишановић, с.р.